

**M. FELDMANE:
– NAV SVARĪGI, CIK
LIELAS IR SAIMNIECĪBAS.
SVARĪGI IR, KĀ PIENA
RAŽOŠANU UZTVĒR UN
CIK VEIKSMĪGI DARBOJAS.
SVARĪGS IR VIRZIENS,
KURP EJAM.**

Salīdzinot Īriju un Spāniju, tuvāka mūsu iespējām šķiet Īrija. Latvijā mēs varētu panākt tās attīstības līmeni. Nav svarīgi, cik lielas ir saimniecības. Svarīgi ir, kā piena ražošanu uztver un cik veiksmīgi darbojas. Svarīgs ir virziens, kurp ejam. Arī Īrijā reģionā, kur mēs bijām, darbojas astoņi kooperatīvi un necenšas savā starpā konkurēt. Piena iepirkuma cenas starpība ir aptuveni puscents. Tie veido loģistiku un saņem augstu piena iepirkuma cenu. Pievienoto vērtību var iegūt vien tad, ja piena ražotājiem ir sava pārstrāde.

– Raksturojiet abu valstu vidējo izslaukumu un piena iepirkuma cenas.

– Spānijā lielajās fermās bija augsti izslaukumi – 9000–11000 kg. Dienvidspānijā vidējais ganāmpulka lielums ir 92, bet Ziemeļspānijā – 47 govīs. Īrijā – vidēji 75 govīs uz 50 ha zemes. Viņi rēķina tauku, olbaltumvielu, saunas daudzumu. Kooperatīvu

vadītāji ir panākuši, ka visiem piena ražotājiem ir vienādas prasības piena kvalitātei, vienāda bāzes cena. Īrijā bāzes tauku daudzums ir 3,6%, olbaltumvielu – 3,2%. Latvijā tauku bāzes daudzums ir 4,1–4,3%, olbaltumvielu – 3,2–3,4% atkarībā no tā, kuram pārstrādes uzņēmumam pienu pārdod.

L. U.: – Šajās valstīs vienā kooperatīvā apvienojies piena ražotājs ar 30 un 2000 govīm. Latvijā redzam tendenci apvienoties aptuveni līdzīga lieluma saimniecībām. Redzam, ka ganāmpulka lielums nav šķērslis darboties kooperatīvā. Iespējams, iemesls ir arī balsošanas principu atšķirība – Spānijā atsevišķos kooperatīvos balsu skaits biedram tiek piešķirts proporcionāli nodotā piena daudzumam.

R. F.: – Vidējais izslaukums no govīs Īrijā ir 5800 kg. Salīdzinājumam – ES dalībvalstīs tas ir 7600 kg, Latvijā – 7200 kg.

**R. FREIMANIS:
– ĪRIJĀ REDZĒJĀM, KA
PIENA PRODUKTU EKSPORTU UN KOOPERATĪVU
ASOCIĀCIJU LIELĀ MĒRĀ
ATBALSTA VALSTS.
LATVIJĀ LĪDZĪGS VALSTS
ATBALSTS NOTEIKTI ROSINĀTU
KOOPERĀCIJAS
IZAUGSMI.**

Sezonas laikā no februāra līdz oktobrim viena kilograma piena ražošanas izmaksas iru saimniekiem ir 20–25 centi. Piena iepirkuma cena ir augsta – 62 centi/kg. Iemesls ir pārstrādes rūpnīcu efektīvā darbība. Tās ražo un eksportē augstas kvalitātes pienu produktus, īriem ir savs zīmols *Kerrygold*. Piena ražotāji paredz, ka iepirkuma cena Ziemassvētkos būs 72 centi/kg.

L. U.: – Spānijā vienā no lielākajiem kooperatīviem COVAP piena iepirkuma cena ir 55–60 centi. Saskaņā ar COVAP pāstāvja sniegto informāciju kooperatīva saražotais piens veikalā maksā 89 centus.

M. F.: – Spānijā ļoti *krita acīs* pasterizētā piens lietojums – 47% no ražotā piens lieto kā svaigpienu. To es saprotu! Kāda tā ir piens reklāma! Spāņi ļoti daudz dzer pienu. Tas raksturīgs Spānijai.

Jānis Razminovičs: – Spānijā ir no Latvijas pavisam atšķirīga piens dzeršanas kultūra. Mēs vairāk ēdam dziļi pārstrādātus piens produktus, toskait sieru, biezpienu. Izskatījās, ka Spānijā diezgan lielā daudzumā ražo piens pakās, kas ir visvienkāršākais ceļš. Ļoti atšķirīgi no Latvijas ir, ka Spānijā saimniecības atrodas pārstrādes uzņēmuma apkārtnē. Šajā valstī ir ļoti attīstīta pakalpojumu sniegšana saimniekiem. Spānijas piens ražotāji mums stāstīja, ka zemes ir tik, cik zem fermas – 5–7 ha. Latvijā ir neiedomājama saimniecība ar 500 govju ganāmpulku uz septiņiem hektāriem zemes. Viņi to spēj nodrošināt. Vēl atšķirīgs no mūsu valsts ir Dienvidamerikas tuvums. Spāņi ļoti daudz ievē lopbarību, tostarp soju un kukurūzu, no šā kontinenta valstīm. Produktu cenas starpība ar Latviju ir diezgan būtiska, spāņi uz to konkrētajā brīdī vinnē. Pakalpojumu joma arī Latvijā noteikti attīstīsies, tomēr tam ir vajadzīgs laiks. Lopbarības piegādi Spānijas piens ražotāji veic caur kooperatīvu. Kooperatīvi bez lopbarības piegādi arī sienu, skābsienu, kas ļauj mazināt ražošanas izmaksas, jo kooperatīvi iepērk lielu daudzumu saimniekiem vajadzīgo produktu un izejvielu.

– Kādas vēl no Latvijas būtiskas atšķirības ir vērojamas Spānijas un Īrijas piens ražošanā?

Gita Meire: – Īrijā bija interesanti uzzināt, ka ir izveidots kooperatīvs, kas piedāvā pakalpojumus citiem kooperatīviem un arī lauku saimniekiem. Tā nav vien izejvielu piegāde, bet cita starpā arī kvalificēta darbaspēka nodrošināšana, kad lauksaimnieks pats nevar darboties. Kooperatīvs arī izīrē vajadzīgo tehniku.

L. U.: – Spānijā kooperatīvs COVAP visu savu biedru ganāmpulkos ražoto piens pārstrādā. Bija interesanti uzzināt, ka pārējie divi kooperatīvi, kurus arīdzan apmeklējām, nav izvirzījuši mērķi pārstrādāt savu biedru